

Journal Website

Article history:

Received 07 April 2024

Accepted 05 May 2024

Published online 25 May 2024

Journal of Psychological Dynamics in Mood Disorders

Volume 3, Issue 1, pp 41-50

E-ISSN: 2981-1759

The Relationship between Spousal Abuse and Generalized Anxiety in Women Referring to the Social Emergency Department of Tehran

Fatemeh Dehnamaki Moshgabadi^{1*}, Somayehossadat Tavabe Ghavami², Maryam Alekasir³

¹ MA, Department of Psychology, Islamic Azad University, Ashtian Branch, Ashtian, Iran.

² MA, Department of General Psychology, Central Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.

³ MA, Department of Psychology, Andimeshk Branch, Islamic Azad University, Andimeshk, Iran.

* Corresponding author email address: fateme.dehnamaki34@gmail.com

Article Info

Article type:

Original Research

How to cite this article:

Dehnamaki Moshgabadi, F. Tavabe Ghavami, S., & Alekasir, M. (2024). The Relationship Between Spousal Abuse and Generalized Anxiety in Women Referring to the Social Emergency Department of Tehran. *Journal of Psychological Dynamics in Mood Disorders*, 3(1), 41-50.

© 2024 the authors. Published by Maher Talent and Intelligence Testing Institute, Tehran, Iran. This is an open access article under the terms of the Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International (CC BY-NC 4.0) License.

ABSTRACT

Background and Objective: This study aimed to investigate the relationship between spousal abuse and generalized anxiety in women referring to the social emergency department of Tehran in 2023.

Methods and Materials: The research method was descriptive-survey. The statistical population of this study included women referring to the social emergency department of Tehran, approximately 6,000 individuals according to the latest statistics from Tehran's emergency departments. A proportional stratified sampling method was used, and the distribution of the questionnaires and data collection were conducted randomly among them. The Cochran formula was used to estimate the sample size, resulting in 380 participants in our statistical sample. The research instruments for data collection were the Spouse Abuse Questionnaire (Hudson & McIntosh, 1981) and the Generalized Anxiety Disorder Questionnaire (Antony et al., 2002), both of which were validated for reliability and validity before implementation.

Findings: The findings of the study indicate a significant positive relationship between the components of spousal abuse and the level of anxiety in women. Regression results showed that spousal abuse (non-physical and physical abuse) explains 14% of the variance in women's generalized anxiety levels.

Conclusion: The results of this study indicate that spousal abuse plays a significant role in the development and exacerbation of generalized anxiety in women. These findings can assist in planning preventive and intervention strategies to reduce spousal abuse and generalized anxiety.

Keywords: Spousal abuse, Generalized anxiety, Women

رابطه همسر آزاری با اضطراب فراگیر در زنان مراجعه‌کننده به اورژانس اجتماعی شهر تهران

فاطمه دهنمکی مشگ آبادی^{۱*}، سمیه السادات توابع قوامی^۲، مریم آل کثیر^۳

۱. کارشناسی ارشد، گروه روانشناسی، واحد آشتیان، دانشگاه آزاد اسلامی، آشتیان، ایران.
۲. کارشناس ارشد، گروه روانشناسی عمومی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.
۳. کارشناسی ارشد، گروه روانشناسی، واحد اندیمشک، دانشگاه آزاد اسلامی، اندیمشک، ایران.

* ایمیل نویسنده مسئول: fateme.dehnamaki34@gmail.com

اطلاعات مقاله

چکیده

نوع مقاله

پژوهشی اصلی

نحوه استناد به این مقاله:

دهنمکی مشگ آبادی، فاطمه، توابع قوامی، سمیه السادات، و آل کثیر، مریم. (۱۴۰۳). رابطه همسر آزاری با اضطراب فراگیر در زنان مراجعه‌کننده به اورژانس اجتماعی شهر تهران. *پویایی‌های روانشناختی در اختلال‌های خلقی*، ۳(۱)، ۴۱-۵۰.

زمینه و هدف: پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه همسر آزاری با اضطراب فراگیر در زنان مراجعه‌کننده به اورژانس اجتماعی شهر تهران در سال ۱۴۰۲ انجام شد. **مواد و روش:** روش پژوهش توصیفی - پیمایشی بود. جامعه آماری، مورد مطالعه در این پژوهش، زنان مراجعه‌کننده به اورژانس اجتماعی شهر تهران است و طبق آخرین آمار به‌عمل‌آمده از اورژانس‌های شهر تهران حدود ۶۰۰۰ نفر، و در این پژوهش از روش طبقه‌بندی نسبی، استفاده شده است و توزیع پرسشنامه و کار جمع‌آوری اطلاعات به‌صورت تصادفی بر روی آن‌ها صورت گرفته است. در این پژوهش برای برآورد حجم نمونه از فرمول کوکران استفاده شده است و طبق این فرمول ۳۸۰ نفر در نمونه‌ی آماری ما قرار می‌گیرند. ابزار پژوهش نیز برای جمع‌آوری داده‌ها پرسشنامه همسر آزاری (هادسون و مک اینتاش، ۱۹۸۱) و اضطراب فراگیر (آنتونی و همکاران، ۲۰۰۲) بوده که قبل از اجرا، اعتبار و پایایی آن مورد تأیید قرار گرفت. **یافته‌ها:** یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که بین مؤلفه‌های همسر آزاری با میزان اضطراب زنان رابطه مثبت و معناداری وجود دارد و نتایج رگرسیون نشان داد که، همسر آزاری (سوءاستفاده غیر فیزیکی و جسمی) ۱۴ درصد واریانس میزان اضطراب فراگیر زنان را تبیین می‌کند. **نتیجه‌گیری:** نتایج این پژوهش نشان می‌دهد که همسر آزاری نقش مهمی در ایجاد و تشدید اضطراب فراگیر در زنان دارد. این نتایج می‌تواند به برنامه‌ریزی‌های پیشگیری و مداخله‌ای در جهت کاهش همسر آزاری و اضطراب فراگیر کمک کند.

کلیدواژگان: همسر آزاری، اضطراب فراگیر، زنان.

© ۱۴۰۳ تمامی حقوق انتشار این مقاله متعلق به نویسنده است. انتشار این مقاله به‌صورت دسترسی آزاد مطابق با گواهی (CC BY-NC 4.0) صورت گرفته است.

مقدمه

خشونت، عامل خطر ساز و بازدارنده موفقیت زناشویی است. مطالعات در زمینه ارتباط بین خشونت زناشویی و طلاق نیز از این نتیجه حمایت می‌کند که خشونت زناشویی در زندگی زناشویی به احتمال زیاد باعث طلاق می‌شود (Shorey et al., 2023). نتایج مطالعات اخیر نشان داده است که تجربه خشونت زناشویی ممکن است تأثیر منفی بر جنبه‌های متعدد بهداشت باروری زنان از جمله افزایش خود گزارشی از علائم بیماری‌های مقاربتی داشته باشد (Cheek et al., 2023). متأسفانه در بسیاری از مطالعات گذشته توجه کافی به جنسیت نشده است. نظریه کارکردگرایی توجیه‌کننده خشم است. طرفداران این نظریه خانواده را گروهی در نظر می‌گیرند که در آن افرادی با جنسیت‌ها و گروه‌های سنی متفاوت، مدتی طولانی در ارتباط نزدیک باهم قرار دادند و برخلاف سایر گروه‌ها، در این گروه سلسله‌مراتب بر اساس تخصص یا صلاحیت و لیاقت صورت نمی‌گیرد. بلکه جنسیت، سن، قدرت اقتصادی و وجود علایق متفاوت در این گروه ناهمگون، سبب به وجود آمدن تضادهای آشکار و یا پنهان می‌شود. در این نظریه، رفع تضادهای خانوادگی از راه خشم امکان‌پذیر است (Maimon-Blau, 2024). خشونت سبب طبیعی شدن جریان روزمره می‌شود و خانواده به کارکردهای اساسی خود می‌پردازد. مسئولیت زنان انجام دادن وظایف خانوادگی و مسئولیت اصلی مردان برقراری ارتباط با جهان خارج و نان‌آوری است. اساس نظریه مبادله بر این است که در روابط میان افراد، هر فردی می‌کوشد سود خود را به حداکثر و هزینه‌هایش را به حداقل برساند. در نتیجه، تنها زمانی که برای افراد دخیل در یک رابطه، هزینه ورود در سطح متعادلی باشد رابطه میان آن‌ها پابرجا می‌ماند (Sudha & Morrison, 2016). همسر آزاری به‌عنوان یکی از انواع خشونت‌های خانگی، شامل هرگونه رفتاری است که به‌صورت عملی، توسط همسر نسبت به زن صورت می‌گیرد. این نوع خشونت، دربرگیرنده بدرفتاری‌های جسمانی، عاطفی و جنسی می‌باشد که به‌منظور اعمال سلطه، اقتدار و تحکیم قدرت خود، نسبت به زن و دیگر اعضای خانواده به کار می‌رود (Anderson & Leigh, 2010). همسر آزاری می‌تواند زندگی زوجین را از زوایای مختلف تحت تأثیر قرار دهد، از جمله می‌تواند موجب کاهش اعتماد به نفس زنان و در نتیجه اختلال در روابط بین فردی، عزت نفس پایین، اضطراب زیاد، اختلال تغذیه، اختلال استرس پس از آسیب و... شود. همچنین بررسی‌ها نشان داده است که شکایات جسمانی نظیر سردرد، مشکلات شکمی، درد مزمن، خون‌ریزی واژینال، سندرم روده تحریک‌پذیر، علائم ژنیکولوژی و بیماری‌های منتقله جنسی در زنان قربانی خشونت، از شیوع بالایی برخوردار است. بر اساس آمار سازمان بهداشت جهانی در سال ۲۰۱۰، میزان شیوع خشونت خانگی در چندین کشور، از ۱۳ تا ۷۱ درصد متغیر بوده است و از هر ۳ زن یک زن مورد خشونت واقع می‌شود. مطالعات مبتنی بر جوامع در دسترس، بیانگر آن است که میزان شیوع خشونت روانی بین ۲۳ تا ۷۲ درصد می‌باشد. مطالعات نشان می‌دهد که شیوع آزار روانی بیش از آزار جسمی و جنسی بوده است (Shayan, Masoumi, & Kaviani, 2015; Shayan, Masoumi, et al., 2015).

در ایران نرخ بدرفتاری علیه زنان ۳۵ تا ۸۵ درصد گزارش شده است. در مروری کلی بر پژوهش‌های جمعیت‌شناسی انجام شده در ایران، به نتایج گاه متناقضی برمی‌خوریم؛ برای مثال افزایش سن در مواردی به افزایش خشونت و در موارد دیگر به کاهش خشونت و حتی در برخی موارد بی‌ارتباط با خشونت گزارش شده است. از طرفی تحصیلات بالای زنان، هم به افزایش و هم به کاهش خشونت انجامیده است. همین امر درباره اشتغال به کار زنان نیز صدق می‌کند، یعنی زنان شاغل بیشتر از زنان خانه‌دار تحت خشونت قرار می‌گیرند و یا برعکس زنان شاغل در مقایسه با سایر گروه‌ها تحت خشونت کمتری قرار دارند. در بررسی‌های مختلف، برخی از مشاغل مردان به‌عنوان عامل مؤثر بر ایجاد خشونت علیه زنان، بیان شده و در خصوص سایر متغیرهای جمعیتی نیز تفاوت‌هایی دیده می‌شود. همچنین طی تحقیقات صورت گرفته توسط پژوهشگران خارجی افرادی که مواد مخدر و الکل مصرف می‌کنند، نسبت به کسانی که این کار را نمی‌کنند، بیشترین میزان خشونت را نسبت به همسر داشتند و اعتیاد به‌عنوان مهم‌ترین عامل در بروز همسر آزاری ذکر شده است (Asadi et al., 2017; Aslani et al., 2020; Jahani).

باشد، اضطراب فراگیر است. اختلال اضطراب فراگیر عبارت است از اضطراب یا نگرانی عمومی یا غیرواقعی بینانه. تشخیص اختلال اضطراب فراگیر وقتی مطرح می‌شود که حداقل یکی از نشانه‌های فیزیولوژیک، بی‌قراری، زود خسته شدن، مشکل تمرکز حواس یا مات و مبهوت ماندن، تحریک‌پذیری، تنیدگی عضلانی و اختلال خواب وجود داشته باشد. این نشانه‌ها باید در کارکردهای مهم فرد اختلال ایجاد کنند. شروع می‌تواند ناگهانی یا تدریجی باشد و نشانه‌ها نیز بر اثر فشار روانی شدید می‌شوند. در واقع اضطراب فراگیر اختلال روانی شایعی است که سن شروع آن پایین است اما سیر مزمن دارد و می‌تواند باعث اضطراب فراگیر در زنان شود (Maimon-Blau, 2024; Shorey et al., 2023; Zamani-moghadam & Hasanvandi, 2019). در همین رابطه مومنه و همکاران (۲۰۲۲)، در مقاله‌ای با عنوان "همسر آزاری و رابطه آن با اضطراب اجتماعی، ترس از ارزیابی منفی و کمال‌گرایی ناکارآمد" نشان دادند که همسر آزاری، اضطراب اجتماعی، ترس از ارزیابی منفی و کمال‌گرایی ناکارآمد ارتباط مثبت دارد. به نوبه خود، خشونت شریک صمیمی دریافت شده با کمال‌گرایی ناکارآمد همراه بود (Momeñe et al., 2022).

لذا با توجه به نکات فوق مطالعه بررسی رابطه همسر آزاری با اضطراب فراگیر در زنان مراجعه‌کننده به اورژانس اجتماعی شهر تهران از اهمیت مضاعفی برخوردار است. همچنین مسئله همسر آزاری با مسئله اضطراب برای زنان به قدری مهم است، و لازم است پیگیری جدی در این زمینه صورت پذیرد. ما شهر تهران را به عنوان مورد مطالعه انتخاب کرده‌ایم و همسر آزاری در میان زوجین، زیاد شده گاه شکل افراطی به خود گرفته که این پدیده نه تنها موجب نگرانی مسئولان، بلکه باعث نگرانی اغلب خانواده‌ها هم شده است. در نهایت با توجه به اینکه تحقیقات اندکی در خصوص این موضوع صورت گرفته است، نتایج حاصل از این تحقیق می‌تواند راهگشای تحقیقات آتی در این خصوص باشد. و این پژوهش با عنایت به اهمیت و ضرورت‌های بیان شده تحت عنوان بررسی رابطه همسر آزاری با اضطراب فراگیر در زنان مراجعه‌کننده به اورژانس اجتماعی شهر تهران می‌باشد و مهم‌ترین سؤالی که مطرح می‌شود به این صورت می‌باشد که همسر آزاری چه تأثیری بر اضطراب فراگیر در زنان مراجعه‌کننده به اورژانس اجتماعی شهر تهران دارد؟

مواد و روش پژوهش

پژوهش حاضر از نظر کنترل شرایط پژوهش یک مطالعه پیمایشی و از نوع توصیفی، تحلیلی و همبستگی و از تحلیل رگرسیون برای مدل‌سازی و روابط تابعی میان متغیرها استفاده گردید، و چون در یک مقطع زمانی معین صورت می‌گیرد یک مطالعه مقطعی و در سال ۱۴۰۲ اجرا شده است. جامعه آماری مورد مطالعه در این پژوهش، زنان مراجعه‌کننده به اورژانس اجتماعی شهر تهران است و طبق آخرین آمار به عمل آمده از اورژانس‌های شهر تهران حدود ۶۰۰۰ نفر، و واحد تحلیل در این پژوهش فرد، و سطح تحلیل آن خرد (شهر تهران)، و در این پژوهش از روش طبقه‌ای نسبی، استفاده شده است و توزیع پرسشنامه و کار جمع‌آوری اطلاعات به صورت تصادفی بر روی آن‌ها صورت گرفته است. به این ترتیب که ابتدا مناطق مختلف شهر تهران را بر اساس شاخص توسعه‌یافتگی به پنج خوشه شمال، جنوب، مرکز، شرق و غرب تقسیم گردیده و با روش نمونه‌گیری تصادفی یک اورژانس اجتماعی از شمال، یک اورژانس اجتماعی از جنوب، یک اورژانس اجتماعی از شرق و یک اورژانس اجتماعی از غرب و یک اورژانس اجتماعی از مرکز انتخاب گردیده آنگاه از هر اورژانس اجتماعی چند نفر را انتخاب می‌کنیم. در این پژوهش برای برآورد حجم نمونه از فرمول کوکران استفاده شده است و طبق این فرمول ۳۸۰ نفر در نمونه‌ی آماری ما قرار می‌گیرند. و مقدار دقت احتمالی آن $d = 0.05/0.05$ در نظر گرفته شده و مقدار p (احتمال وجود صفت) 0.05 و مقدار q (احتمال عدم وجود صفت) نیز 0.05 لحاظ

شده است. و مقدار N حجم جامعه آماری می‌باشد. البته ذکر این نکته لازم است که اگر میزان احتمال صفت و احتمال عدم وجود صفت یعنی p و q در دست نباشد آن‌ها را $۰/۵$ می‌گیریم در غیر این صورت میزان موجود را محاسبه می‌کنیم

پرسشنامه همسر آزاری: این پرسشنامه توسط هادسون و مک اینتاش^۱ (۱۹۸۱) ساخته شده است و دارای ۱۹ گویه می‌باشد و شامل دو خرده مقیاس سوءاستفاده غیر فیزیکی (روانی) و آزار جسمی می‌باشد و شیوه پاسخ‌دهی به گویه‌های آن بر اساس مقیاس لیکرت ۰ (هرگز)، ۱ (بندرت)، ۲ (گاهگاه)، ۳ (غالبا) و ۴ (معمولاً) پاسخ می‌دهد. در پرسشنامه همسر آزاری نقطه برشی در نظر گرفته نشده است و بنابراین در پژوهش حاضر نمره یک انحراف معیار بالاتر از میانگین را به عنوان نقطه برش در نظر گرفته می‌شود. پایایی (۰/۹۳) و همسانی درونی (۰/۸۹) گزارش شده است. در پژوهش حاضر میزان ضریب آلفای کرونباخ این پرسشنامه (کل) برابر با ۰/۹۴ بوده است؛ علاوه بر این در پژوهش حاضر پایایی دونیمه سازی آن از طریق ارتباط شماره‌های زوج و فرد این پرسشنامه برابر با ۰/۹۰ بوده است (Bolhari & Karimi-kismi, 2011; Shayan, Masoumi, et al., 2015).

پرسشنامه اضطراب فراگیر: پرسشنامه‌ی اختلال اضطراب فراگیر، یک پرسشنامه می‌خود گزارشی نه گویه‌ای است که ملاک‌های GAD را ارزیابی می‌کند. نه گویه GADQ-IV با معیارهای DSM-IV منطبق و از معتبرترین ابزارهای اندازه‌گیری نشانه‌های اختلال اضطراب فراگیر است (آنتونی و همکاران، ۲۰۰۲). این پرسشنامه به‌طور خاص وجود نگرانی شدید و کنترل ناپذیری آن، تعداد موضوعات نگران‌کننده می‌شدید، نشانه‌های همراه و مشکلات و پریشانی مرتبط با نگرانی را ارزیابی می‌کند. (IV-GADQ) حساسیت تشخیصی عالی و اختصاصی‌ای را نشان می‌دهد؛ همچنین پایایی آزمون - باز آزمون و نیز روایی تشخیصی و همگرایی خوبی نشان می‌دهد (نیومن و همکاران، ۲۰۰۲). اکثر آیت‌ها سؤالات بلی - خیر هستند که شدت و کنترل ناپذیری نگرانی (برای مثال آیا شما نگرانی شدیدی را تجربه می‌کنید؟) و نشانه‌های جسمانی همراه با نگرانی (برای مثال بی‌قراری، تنش عضلانی را که فرد طی شش ماه گذشته تجربه کرده، می‌سنجد. یکی از آیت‌ها باز پاسخ است و از فرد می‌خواهد فراوان‌ترین موضوعات نگران‌کننده را لیست کند. دو آیت روی مقیاس صفر (هرگز) تا هشت (خیلی شدید) گذاری می‌شوند و اختلال کارکرد و پریشانی ذهنی را می‌سنجند (Hosseini et al., 2022; Shaaban et al., 2020).

به‌منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها در این پژوهش از روش‌های آماری توصیفی و آمار استنباطی تحلیل واریانس چند متغیری (مانوا) برای آزمون فرضیه‌های پژوهش با استفاده از نرم‌افزار SPSS استفاده شد.

یافته‌ها

در این بخش بیشترین فراوانی مربوط به گروه سنی ۳۶ تا ۴۰ سال با ۳۵ درصد و کمترین فراوانی مربوط به گروه سنی بالای ۴۶ تا ۵۰ سال با ۱۵ درصد فراوانی می‌باشد. ۶۷/۸۶ درصد (۲۶۰ نفر) مجرد و ۳۲/۱۱ درصد (۱۲۰ نفر) متأهل بودند. ۴/۹ (۱۶ نفر) درصد از پاسخگویان دارای مدرک زیر دیپلم بوده، ۲۶/۱۱ درصد (۱۰۰ نفر) مدرک دیپلم، ۴۹/۱۷ درصد (۲۱۸ نفر) مدرک کارشناسی، ۱۸/۲۸ درصد (۷۰ نفر) مدرک کارشناسی ارشد و ۲/۳۵ درصد (۱ نفر) دارای مدرک دکتری می‌باشند. ۸۰ نفر (۲۰/۶ درصد) در شمال تهران، ۷۴ نفر (۱۸/۸ درصد) در جنوب تهران، ۸۵ نفر (۲۲/۷ درصد) در شرق تهران، ۱۰۵ نفر (۲۸/۶ درصد) در غرب تهران و ۴۰ نفر (۹/۴ درصد) در مرکز تهران زندگی می‌کنند. ۱۳ نفر (۲/۹ درصد) دارای شغل کارگری، ۱۴۴ نفر (۳۶/۹ درصد) دارای شغل خانه‌دار و اداری، ۱۵۵ نفر (۴۰/۶ درصد) دارای شغل آزاد، ۴۵ نفر (۵/۷ درصد) کارمند، ۱۴ نفر (۵/۵ درصد) دانشجو و ۹ نفر (۱/۸ درصد) از نمونه ۳۸۰ نفری ما بیکار هستند.

¹ Hudson & Mc Intosh

جدول ۱

شاخص‌های توصیفی همسر آزاری و اضطراب فراگیر زنان

متغیر	تعداد پاسخگویان	میانگین	انحراف استاندارد	ضریب کجی و چولگی	حداقل	حداکثر
همسر آزاری	۳۸۰	۵۲/۴۶	۱۳/۱۷	۰/۵۱۰	۵	۱۰۰
اضطراب زنان	۳۸۰	۴۰/۶۵	۱۳/۴۴	۰/۲۵۶	۱۹/۳۸	۶۰/۶۲

بر اساس اطلاعات **جدول ۱** ملاحظه می‌شود میانگین همسر آزاری زنان ۵۲/۴۶ و با انحراف استاندارد ۱۳/۱۷ می‌باشد. بطوریکه حداقل همسر آزاری زنان ۵ و حداکثر ۱۰۰ است و ضریب چولگی برابر $sk = -0/510$ است و نشان می‌دهد میزان همسر آزاری اکثر زنان بالاتر از میانگین است. در کل سطح نمرات میزان همسر آزاری متوسط به بالا ارزیابی شده است. همچنین میانگین اضطراب زنان ۴۰/۶۵ و با انحراف استاندارد ۱۳/۴۴ می‌باشد. بطوریکه حداقل اضطراب زنان ۱۹/۳۸ و حداکثر ۶۰/۶۲ است و ضریب چولگی برابر $sk = 0/256$ است و نشان می‌دهد اضطراب زنان اکثر بالاتر از میانگین است. در کل سطح اضطراب زنان متوسط به بالا ارزیابی شده است.

نتایج آزمون همبستگی پیرسون نشان داد همبستگی بین متغیرهای اضطراب فراگیر و همسر آزاری در سطح خطای ۰/۰۵ درصد با اطمینان ۰/۰۹۵ درصد رابطه معنی‌داری وجود دارد. به صورتی که بین همسر آزاری با اضطراب زنان رابطه مثبت و معنی‌داری وجود دارد ($r = 0/42, P < 0/05$). بنابراین نتیجه می‌گیریم که بین دو متغیر همبستگی مثبت و مستقیم وجود دارد. بنابراین همه فرضیه پژوهش ما مورد تأیید قرار می‌گیرد. همچنین نتایج نشان داد میزان ضریب همبستگی پیرسون ۰/۲۳۵ و ۰/۳۴۸ بوده و در سطح کمتر $p = 0/001$ به دست آمده چون سطح معنی‌داری از ۰/۰۵ کمتر است. بنابراین فرضیه صفر رد و فرضیه تحقیق تأیید شده و با اطمینان بیش از ۹۹ درصد می‌توان گفت بین متغیرهای مذکور یک رابطه مستقیم وجود دارد به عبارت دیگر بین مؤلفه‌های همسر آزاری با میزان اضطراب زنان رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. در نتیجه بین دو متغیر همبستگی مستقیم وجود دارد. این یعنی تأیید فرضیه اصلی پژوهش مبنی بر اینکه هر دو متغیر همسر آزاری با میزان اضطراب زنان رابطه وجود دارد.

جدول ۲

خلاصه نتایج معنادار مدل رگرسیون برای پیش‌بینی همسر آزاری با میزان اضطراب زنان

مدل	منبع تغییرات	مجموع مربعات	درجه آزادی	R	R ²	F	سطح معناداری
گام اول	رگرسیون همسر آزاری (سوءاستفاده غیر فیزیکی)	۶۳/۸۵۸۴	۱	۰/۳۴۸	۰/۱۲۱	۴۸/۶۶	۰/۰۰۱
	جمع	۷۹/۷۰۹۶۶	۳۷۸	۳۸۰			
گام دوم	رگرسیون همسر آزاری (آزار جسمی)	۹۱/۹۸۱۸	۲	۰/۳۷۲	۰/۱۴۱	۲۵/۸۵	۰/۰۰۱
	جمع	۷۹/۷۰۹۶۶	۳۸۰	۳۷۸			

نتایج **جدول ۲** حاکی از آن است که با توجه به این که R^2 درصد واریانس مشترک مؤلفه‌های همسر آزاری با میزان اضطراب فراگیر زنان شهر تهران است. در گام اول رگرسیون، همسر آزاری (سوءاستفاده غیر فیزیکی) ۱۲ درصد واریانس میزان اضطراب را پیش‌بینی می‌کند

و در گام دوم، همسر آزاری (سوءاستفاده غیر فیزیکی و همسر آزاری (آزار جسمی) فراوانی مشترکا ۱۴ درصد واریانس میزان اضطراب فراگیر زنان را تبیین می‌کند. چون در گام دوم سطح معناداری محاسبه شده است در آزمون F در سطح $0/001$ معنادار است، لذا مدل رگرسیون خطی معنادار است. و در نتیجه حداقل از یکی از مؤلفه‌های همسر آزاری با میزان اضطراب فراگیر رابطه خطی معنادار دارد. بنابراین با توجه به معنادار بودن رابطه بین متغیرهای پیش‌بین (مؤلفه‌های همسر آزاری (سوءاستفاده غیر فیزیکی و آزار جسمی) و متغیر ملاک (اضطراب فراگیر زنان) نتایج برآورد مدل معنادار در قالب جدول ضرایب رگرسیون در جدول ۳ ارائه شده است.

جدول ۳

ضرایب رگرسیون برای پیش‌بینی مؤلفه‌های همسر آزاری با میزان اضطراب زنان

مدل	متغیر	b	خطای معیار	Beta	T	سطح معناداری
گام اول	ثابت	۱۳.۹۱	۲.۵۲		۵.۵۴	۰.۰۰۱
	همسر آزاری غیر فیزیکی	۰.۸۷۹	۰.۱۳۰	۰.۳۴۸	۶.۶۲	۰.۰۰۱
	ثابت	۳۳.۵۳	۶.۴۵		۵.۱۹	۰.۰۰۱
گام دوم	همسر آزاری جسمی	۰.۷۳۴	۰.۱۳۷	۰.۲۹۲	۵.۳۶	۰.۰۰۱
	همسر آزاری جسمی (فراوانی)	۰.۴۵۴	۰.۱۹۶	۰.۱۲۲	۲.۱۵	۰.۰۲۱

با توجه به اینکه b ضریب رگرسیون حاصل از نمرات خام است. و بنابراین تحت تأثیر مقیاس اندازه‌گیری متغیر پیش‌بین قرار دارد. بنابراین بهتر است از $Beta$ که ضریب رگرسیون حاصل از نمرات استاندارد شده است استفاده شود. با توجه به این که در گام سوم آزمون t برای معناداری ضریب رگرسیون در سطح کمتر از $0/05$ معنادار است، بنابراین مؤلفه‌های همسر آزاری پیش‌بینی کننده میزان اضطراب زنان است، ضریب $Beta$ نشان می‌دهد که همسر آزاری غیر فیزیکی ($0/292$) در پیش‌بینی میزان اضطراب زنان بیشتر از سهم همسر آزاری جسمی (فراوانی) ($0/122$) است. بنابراین با افزایش همسر آزاری غیر فیزیکی، همسر آزاری جسمی به میزان اضطراب زنان را افزایش می‌یابد.

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه همسر آزاری با اضطراب فراگیر در زنان مراجعه‌کننده به اورژانس اجتماعی شهر تهران انجام شد. به‌طور کلی می‌توان چنین نتیجه‌گیری کرد که میزان ضریب همبستگی پیرسون $0/235$ و $0/348$ و بوده و در سطح کمتر $p=0/001$ به دست آمده چون سطح معنی‌داری از $0/05$ کمتر است. بنابراین فرضیه صفر رد و فرضیه تحقیق تأیید شده و با اطمینان بیش از ۹۹ درصد می‌توان گفت بین متغیرهای مذکور یک رابطه مستقیم وجود دارد به عبارت دیگر بین مؤلفه‌های همسر آزاری با میزان اضطراب زنان رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. و در نتیجه بین دو متغیر همبستگی مستقیم وجود دارد. این یعنی تأیید فرضیه اصلی پژوهش مبنی بر اینکه هر دو متغیر همسر آزاری با میزان اضطراب زنان رابطه وجود دارد. نتایج بررسی‌های انجام شده در این پژوهش، از ارتباط مستقیم میان همسر آزاری علیه زنان و نشانگان اضطراب فراگیر در آن‌ها حمایت می‌کند. به عبارت دیگر، زنانی که دچار همسر آزاری می‌شوند، به‌طور معناداری دچار نشانه‌های اضطراب فراگیر هستند. پژوهش‌های پیشین نیز حاکی از آن است که زنانی که همسرانشان نسبت به آن‌ها خشونت دارند، بیشتر از زنان دیگر مضطراب هستند. یافته‌های تحقیق با یافته‌های مطالعات پیشین (Maimon-Blau, 2024; Malivoire et al., 2019; Momeñe et al., 2022; Narimani & Aghamohammadian, 2005; Oluremi, 2015; Shayan, Masoumi, et al., 2015; Shorey et al., 2023; Zamani-moghadam & Hasanvandi, 2019) همسو است.

این یافته با استفاده از نظریه سندروم زنان کتک‌خورده والکر (۱۹۹۹) که بر پایه نظریه درماندگی آموخته‌شده سلیگمن بناشده، قابل تبیین است. والکر زنان قربانی همسر آزاری را مبتلابه «سندرم زنان کتک‌خورده» می‌داند. وی این سندروم را با استفاده از اصطلاحات تشخیصی این‌گونه تعریف کرده است: «رشد علائم و ناهنجاری‌های جسمانی، روان‌شناختی و اجتماعی مانند اضطراب، افسردگی، عزت‌نفس کم و انزوا که به دنبال تجربه خشونت از سوی همسر رخ می‌دهد». به اعتقاد والکر، زنان خشونت دیده باگذشت زمان و تکرار دوره‌های کنترل نشدنی و پیش‌بینی‌ناپذیر خشونت، متوجه می‌شوند که اعمال آن‌ها هیچ تغییری در رابطه ایجاد نکرده است و احساس کنترل خود بر موقعیت‌های اضطراب‌زا را از دست می‌دهند (Walker, 1999)؛ در نتیجه برای ترک فرد خشونت‌گر احساس درماندگی می‌کنند و این موضوع موجب اضطراب آن‌ها می‌شود (Craven, 2003). همسر آزاری در تمام طبقات اجتماعی و در همه جوامع رخ می‌دهد. شیوع همسر آزاری بسته به جمعیت مورد مطالعه و تعریف همسر آزاری متفاوت است و هنوز آمار روشنی در زمینه شیوع عوامل مؤثر در بروز آن در دسترس نیست. (Cheek et al., 2022; Momeñe et al., 2023) افراد با مشخصات فردی، خانوادگی، اجتماعی و اقتصادی خاص ممکن است در معرض خطر برای ایجاد این مشکل بوده یا سبب تشدید آن شوند. همچنین نگرش اجتماعی و قانونی جامعه صرف‌نظر از وضعیت اجتماعی اقتصادی افراد، عامل خطر اصلی در همسر آزاری محسوب می‌گردد. بر اساس یافته‌های پژوهش حاضر، افرادی که به میزان بیشتری توافق جو هستند، به‌طور کلی در مقایسه با افرادی که این ویژگی را به میزان متوسط و کم دارند، کمتر نشانه‌های اضطراب را بروز می‌دهند. زمانی که میزان خشونت روان‌شناختی کم باشد، تفاوت این سه گروه ناچیز است. هر چه میزان همسر آزاری روان‌شناختی و جنسی افزایش یابد، تفاوت این سه گروه بیشتر می‌شود. به عبارت دیگر، هر چه افراد کمتر توافق جو باشند، میزان همسر آزاری روان‌شناختی‌ای که بر آن‌ها وارد می‌شود، بیشتر می‌تواند میزان نشانه‌های اضطراب فراگیر آن‌ها را تعیین کند.

استفاده از پرسشنامه‌های خود گزارشی موجب افزایش احتمال پاسخ‌دهی ذهنی و بی‌صدافتی شرکت‌کنندگان در پاسخ دادن به سؤالات پرسشنامه‌ها می‌شود. به‌علاوه در پرسشنامه همسر آزاری، تعدادی از سؤالات خشونت جنسی را بررسی می‌کنند که به علت مقاومت شرکت‌کنندگان در پاسخ‌دهی، احتمال صداقت نداشتن و سوگیری وجود دارد. همچنین به دلیل حساسیت‌های خاص فرهنگی موجود در ایران بحث در زمینه همسر آزاری و اضطراب زنان، در این زمینه همکاری کمی از سوی پاسخگویان وجود داشت. پیشنهاد می‌گردد جلسات آموزشی از سوی مصادر امور فرهنگی و دانشگاه و مشاورین روانشناس در شهرستان‌ها به‌منظور آشنا نمودن و اطلاع‌رسانی به جامعه در مورد میزان همسر آزاری و اضطراب زنان انجام شود.

تعارض منافع

در انجام مطالعه حاضر، هیچ‌گونه تضاد منافی وجود ندارد.

مشارکت نویسندگان

در نگارش این مقاله تمامی نویسندگان نقش یکسانی ایفا کردند.

موازین اخلاقی

در انجام این پژوهش تمامی موازین و اصول اخلاقی رعایت گردیده است.

شفافیت داده‌ها

داده‌ها و مآخذ پژوهش حاضر در صورت درخواست از نویسنده مسئول و ضمن رعایت اصول کپی رایت ارسال خواهد شد.

حامی مالی

این پژوهش حامی مالی نداشته است.

References

- Anderson, M. L., & Leigh, I. W. (2010). Internal Consistency and Factor Structure of the Revised Conflict Tactics Scales in a Sample of Deaf Female College Students. *Journal of family violence*, 25(5), 475-483. <https://doi.org/10.1007/s10896-010-9308-6>
- Asadi, S., Mirghafourvand, M., Yavarikia, P., Mohammad-Alizadeh-Charandabi, S., & Nikan, F. (2017). Domestic violence and its relationship with quality of life in Iranian women of reproductive age. *Journal of family violence*, 32, 453-460.
- Aslani, K., Khodadadi, A., Amanelahi, A., Rajabi, G., & Stith, S. (2020). The effectiveness of domestic violence-focused couple therapy on violence against women: Intervention in maladjusted couple relationships living in Ahvaz. *Journal of Family Counseling & Psychotherapy*, 9(2), 213-232. <https://www.magiran.com/paper/2107992>
- Bolhari, J., & Karimi-kismi, E. (2011). The role of demographic and psychological variables in predicting violence in victims of spouse abuse in Tehran. *Iranian Journal of Psychiatry and Clinical Psychology*, 16(4), 403-411. https://www.researchgate.net/profile/Shahrbano-Ghahari/publication/265411099_The_Role_of_Demographic_and_Psychological_Variables_in_Predicting_Violence_in_Victims_of_Spouse_Abuse_in_Tehran/links/5685132f08aebccc4e114531/The-Role-of-Demographic-and-Psychological-Variables-in-Predicting-Violence-in-Victims-of-Spouse-Abuse-in-Tehran.pdf
- Cheek, N. N., Bandt-Law, B., & Sinclair, S. (2023). People believe sexual harassment and domestic violence are less harmful for women in poverty. *Journal of Experimental Social Psychology*, 107, 104472. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S002210312300029X>
- Craven, Z. (2003). Battered woman syndrome Australian Domestic & Family Violence Clearinghouse Topic Papers. <https://anrows.intersearch.com.au/anrowsjspui/handle/1/21361>
- Hosseini, S., Fathi-Ashtiani, A., Rabiei, M., Noohi, S., & Fajrak, H. (2022). Effectiveness of Neurofeedback Training in Reducing the Signs and Symptoms of Generalized Anxiety Disorder in Military Staff. *Journal of Military Medicine*, 17(4), 191-198. https://militarymedj.bmsu.ac.ir/article_1000604_403988c532a2ef32f1cefbf8e1155e31.pdf
- Jahani Janaghard, M. (2020). Domestic violence against women in Iran. *Ghanoon Yar magazine*, 4(15), 897. <https://www.magiran.com/paper/2256521>
- Maimon-Blau, I. (2024). Medicolegal aspects of domestic violence against children. *Dental Traumatology*, 40(S2), 18-22. <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1111/edt.12899>
- Malivoire, B. L., Kuo, J. R., & Antony, M. M. (2019). An examination of emotion dysregulation in maladaptive perfectionism. *Clinical psychology review*, 71, 39-50. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0272735818304252>
- Mirza Nia, A., & Firoozi, M. (2020). Covid-19 as a Facilitator for increasing domestic violence against women: A systematic review study. *Rooyesh-e-Ravanshenasi Journal(RRJ)*, 9(9), 205-214. <http://frooyesh.ir/article-1-2311-en.html>
- Momeñe, J., Estévez, A., Etxaburu, N., Pérez-García, A. M., & Maguregi, A. (2022). La dependencia emocional hacia la pareja agresora y su relación con la ansiedad social, el miedo a la evaluación negativa y el perfeccionismo disfuncional. *Psicología Conductual*, 30(1), 51-68. https://www.behavioralpsycho.com/wp-content/uploads/2022/04/03.Mome%C3%B1e_30-1Es.pdf
- Narimani, m., & Aghamohammadian, r. (2005). A study of the extent of men's violence against women and its related variables among families inhabited in Ardabil city. *Journal of Fundamentals of Mental Health*, 7(28), 107-113. <https://doi.org/10.22038/jfmh.2005.1856>
- Oluremi, F. D. (2015). Domestic "violence against women in Nigeria." *European journal of psychological research*, 2(1). <http://idpublications.org/wp-content/uploads/2014/12/DOMESTIC-VIOLENCE-AGAINST-WOMEN-IN-NIGERIA.pdf>
- Shaaban, n., Dehghani, m., Rifaati, e., Ghorbani, s., & Amani, o. (2020). The efficacy of mindfulness-based cognitive therapy on emotional self-awareness and meta-cognitive beliefs in adolescents with generalized anxiety disorder [Research]. *Journal of nursing education*, 8(5), 55-66. <http://ijpn.ir/article-1-1580-en.html>

- Shayan, A., Masoumi, S. Z., & Kaviani, M. (2015). The relationship between wife abuse and mental health in women experiencing domestic violence referred to the forensic medical center of Shiraz. *Journal of Education and Community Health, 1*(4), 51-57. <https://jech.umsha.ac.ir/Article/A-10-75-1>
- Shayan, A., Masoumi, S. Z., Yazdi-Ravandi, S., & Zarenezhad, M. (2015). Factors affecting spouse abuse in women referred to the Shiraz legal medicine center in 2013 [Research Article]. *Pajouhan Scientific Journal, 14*(1), 39-48. <http://psj.umsha.ac.ir/article-1-153-en.html>
- Shorey, S., Chua, C. M. S., Chan, V., & Chee, C. Y. I. (2023). Women living with domestic violence: Ecological framework-guided qualitative systematic review. *Aggression and Violent Behavior, 71*, 101835. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1359178923000228>
- Sudha, S., & Morrison, S. (2016). Enhancing “Gero-Interest” Among Health Education Graduate Students: Is “Adding on” Aging to International Service Learning Effective? *Pedagogy in Health Promotion, 2*(2), 137-143. <https://doi.org/10.1177/2373379915625073>
- Vameghi, M., Mohammadreza, K. A., & Sajadi, H. (2014). Domestic Violence in Iran: Review of 2001-2008 literature [original]. *Social Welfare, 13*(50), 37-70. <http://refahj.uswr.ac.ir/article-1-1354-en.html>
- Walker, L. E. (1999). Psychology and domestic violence around the world. *American psychologist, 54*(1), 21-29. <https://doi.org/10.1037/0003-066X.54.1.21>
- Zamani-moghadam, M., & Hasanvandi, S. (2019). A Qualitative Study of Domestic Violence Against Housewives in Khorramabad. *Quarterly Journal of Woman and Society, 10*(39), 145-170. https://jzvj.marvdasht.iau.ir/article_3671_20e34da75fb7632c710e0b628d4d38a9.pdf